

USMERNENIE

Ministerstva životného prostredia SR a Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR k postupu štátnych orgánov ochrany prírody a krajiny a orgánov štátnej správy pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie pri zabezpečovaní ochrany hniezdnej populácie dážd'ovníka tmavého (*Apus apus*) a netopierov (*Chiroptera*) pri zatepl'ovaní a iných stavebných úpravách budov.

Ministerstvo životného prostredia SR v súčinnosti s Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR pripravilo toto usmernenie z dôvodu potreby zabezpečenia efektívnej ochrany hniezdnej populácie dážd'ovníka tmavého (*Apus apus*) a netopierov (*Chiroptera*), ktoré sú chránenými živočíchmi podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody a krajiny“) a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Dážd'ovníky tmavé (*Apus apus*) ako aj niektoré druhy netopierov, v dôsledku zániku svojich prirodzených biotopov začali hniezdiť na panelových domoch a výškových budovách. Na hniezdenie využívajú rôzne štrbiny v strešných konštrukciách budov medzi panelmi a v obvodových konštrukciách, najmä škáry medzi panelmi, ako aj rôzne typy vetracích otvorov. Budovy, najmä panelové stavby, sú v súčasnosti najvýznamnejším hniezdnym biotopom pre dážd'ovníka tmavého – takmer 100 % slovenskej populácie dážd'ovníkov využíva na hniezdenie ľudské stavby. V posledných rokoch sú dážd'ovníky najviac ohrozované udržiavacími stavebnými prácami vykonávanými na budovách na ktorých hniezdia, a to v súvislosti so zatepl'ovaním obvodového plášťa, alebo pri zatmel'ovaní špár medzi panelmi (špárovanie). Ak sa tieto práce vykonávajú počas hniezdného obdobia dážd'ovníkov (cca v čase od 1. apríla do 15. augusta), dochádza pri nich k priamemu úhynu hniezdiacich jedincov a k likvidácii ich úkrytov (hniezdísk). Pri zatepl'ovaní obvykle dochádza aj k uzatváraniu vetracích otvorov alebo k ich zakrývaniu ochrannými plastovými mriežkami, čím sa dážd'ovníkom natrvalo znemožňuje prístup k ich hniezdam, a teda aj úspešné hniezdenie. Dážd'ovník tmavý sa vyznačuje veľmi silnou väzbou na svoje tradičné hniezdiská, ktoré opakovane každoročne využíva; jeden pár zvyčajne používa to isté hniezdo po celý život. Preto aj tie jedince, ktoré prežijú trvalú likvidáciu svojich hniezdísk pri zatepl'ovaní, majú potom problém nájsť si iné vhodné miesto na zahniezdenie. Vzhľadom k vysokému tempu zatepl'ovania na celom území Slovenska sú preto ohrozené nielen lokálne populácie dážd'ovníkov v jednotlivých mestách, ale aj ich celoslovenská populácia.

Spolu s dážd'ovníkmi sú rovnako ohrozené aj iné druhy chránených živočíchov hniezdiace v budovách najmä belorítka obyčajná (*Delichon urbica*), vrabec domový (*Passer domesticus*), žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*), sokol myšiar (*Falco tinunculus*) a netopiere. Z netopierov sa v panelových budovách najčastejšie vyskytuje raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*). Raniak hrdzavý je migrujúcim druhom a na našom území sú tak usmrcované aj zimujúce jedince, ktoré sa rozmnožujú v susedných európskych krajinách.

Usmernenie je určené pre:

- a) štátne orgány ochrany prírody a krajiny (krajské úrady životného prostredia a obvodné úrady životného prostredia), ktoré sú dotknutými orgánmi v konaniach o vydanie územného rozhodnutia, vydanie stavebného povolenia na stavbu alebo zmenu stavby podľa § 9 ods. 1 písm. b) a c) zákona o ochrane prírody a krajiny a

